

РЕШЕНИЕ

№ 2980

гр. София, 10.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 27.04.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **5470** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр. с чл.284 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на С. Г. Р. – настанен в Затвор- [населено място] срещу ГД“ ИН“ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 11.07.2018 година до 17.06.2020 година, ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 11.07.2018 година/когато е преместен в Затвора- [населено място] до 17.06.2020 година, вследствие на лошите условия в Затвора в [населено място] и в Следствения арест на [улица], №42.

В исковата молба се твърди, че ищецът през посочените периоди е пребивавал в Следствения арест на [улица],№42 и в Затвора в [населено място], където условията са били изключително лоши- хигиената била лоша, имало хлебарки, дървеници и гризачи, няма условия за раздвижване, като са го водили на каре по един час на ден, сам е в килията и почти винаги е изолиран, бил е на отворен прозорец до 03.12.2019 година и му е било много студено, и вследствие на това е претърпял обида , огорчение, възмущение, страхове и опасения за здравето и живота си, бил е подтиснат, имал е безсъние , депресивно състояние със суицидна нагласа. Иска се да бъде осъден ответникът да заплати посочените суми и се претендират сторените по делото разноски.

В съдебно заседание, ищецът- С. Г. Р., редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2

АПК се явява лично и поддържа исковата молба на заявените основания.

Ответникът по иска- Главна дирекция“ Изпълнение на наказанията“ [населено място], редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от юрисконсулт М. редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и размер по съображения, посочени в писмения отговор, като твърди, че е възможно ищецът да сочи на някаква липса на удобства, но това в никакъв случай не води до унижително и недостойно отношение от страна на администрацията. Претендира заплащането на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП-прокурор М. изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция и моли да бъде отхвърлена.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК,вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

С Решение № 1063/20.02.2019 година, постановено по адм. дело №7393/2018 година по писа на АССГ е осъдена Главна дирекция „ Изпълнение на наказанията“ [населено място] да заплати на С. Г. Р. – изтърпяващ наказание лишаване от свобода в Затвора – в [населено място] обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди в размер на 900 лева от лошите условия по време на престоя му в Следствения арест на О.- С., [улица]в периода от 04.12.2017 година до 11.07.2018 година, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на иска -13.07.2018 година до окончателното изплащане на сумата и разноски в размер на 10 лева- заплатена държавна такса, отхвърлен е предявеният иск за разликата до предявения размер от 10000 лева и е осъдена Главна дирекция“ Изпълнение на наказанията“ [населено място] да заплати по сметката на АССГ сума в размер на 300 лева за изготвяне на съдебно- техническа експертиза.

Решението на АССГ е оставено в сила с Решение №2584/20.05.2020 година, постановено по адм. дело № 1293/2020 година по описа на АССГ.

Установено е, че в периода от 04.12.2017 година до 25.04.2019 година ищецът Р. пребивавал в Следствения арест към О., находящ се в [населено място], [улица]и по време на исковия период 11.07.2018 година до 25.04.2019 година той е пребивавал в спално помещение средно с 4 лица, при спално помещение около 16 кв. метра/ видно от приложеното на лист 41 от делото Становище.

От приложеното на лист 42 от делото Становище се установява, че спалните помещения в ареста на [улица] са еднотипни като изградени и оборудвани с приблизителна площ от 16 кв. метра, оборудвани са с две двойни легла тип“ вишка“ за до 4 задържани лица, метална маса и столове, буферна решетка, отделяща прозорците от килията,8 броя метални шкафчета за съхранение на хранителни продукти и разрешени вещи от задържаните лица, отоплителен елемент от инсталацията за парно отопление, отделен с метална решетка, а посочените предмети са фиксирани неподвижно към пода , а решетките към стените и тавана на помещението, всяко арестно помещение разполага със собствена санитарен възел с непрекъснат достъп до течаща вода, с чешма, мивка и тоалетен блок, санитарният възел е отделен от останалата част на килията посредством масивна преградна стена с височина 1,2 метра и същият умишлено не закрива целия санитарен възел, а само такава част от него, която едновременно осигурява необходимото уединение на задържаното под стража лице, като същото се позволява за предприемане на действия от страна на администрацията при възникване на определени ситуации да реагират.

В същото Становище подробно са посочени и условията ,при които се осъществява дезинфекцията на помещенията , колко пъти, пропускането на въздух и светилна , по отношение престоя на открито, за качеството на храната и от становище е видно , че по време на престоя в арестното помещение ищецът Р. не е подавал жалби по отношение на битови условия, и при напускане на следствения арест е декларирал , че няма оплаквания по отношение на надзорно- охранителния състав и медицинското обслужване.

По делото е назначена, изслушана и неоспорена от страните съдебно- техническа експертиза, като в заключението си вещото лице е дало подробен отговор на въпросите, поставени му като задача, а разпитан в съдебно заседание, експертът заявява , че поддържа заключението си.

От показанията на свидетеля Б. лишен от свобода се установява какво е било състоянието на килиите , в които е бил настанен и ищецът.

Приложено е Затворническото досие на ищеца .

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна и недоказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на

кумулятивно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки- незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС.Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването - [чл. 1, ал. 2 ЗОДВПГ](#). В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване. При незаконни фактически действия на администрацията този момент е тяхното преустановяване. От така определените моменти на изискуемост, започва да тече погасителната давност и се дължи мораторна лихва.

В конкретната хипотеза, тъй като се перетендират вреди от лошите условия в затвора и вследствие на което пребиваване и лошите условия там,ищецът е претърпял неумушествени вреди,предвид настъпилата законодателна промяна,искът се разглежда по реда на чл.284 и сл. от ЗИНЗС и исковата защита следва да се реализира по реда на Глава 7 от [ЗИНЗС](#). В мотивите към проекта на [Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията](#) и задържането под стража (№ 602-01-55 от 03.10.2016 г., 43-то НС), в които е посочено, че досегашният ред по [чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#) за разглеждане на искове на лишени от свобода за вреди, произтичащи от лоши условия на задържане, е обявен за неефективен с решението "Н. и други срещу България". Констатираните недостатъци на досегашната практика са: липсата на яснота относно това кои точно действия и бездействия на административния орган следва да докаже ищецът, за да бъде успешен искът му (параграф 195); твърде формалистичният подход при прилагане на принципа "affirmanti incumbit probatio" (тежестта на доказване е върху твърдящия), който не взема предвид трудностите, с които лишеният от свобода може да се сблъска при доказване на твърденията си (параграф 196); преценка на

условията на задържане в светлината на националните правни норми, които уреждат отделни аспекти на условията на задържане, а не в светлината на кумулативния ефект на тези условия върху задържания с оглед на общата забрана за нечовешко и унижително отношение по чл. 3 от Конвенцията (параграф 197); отказът да се приеме презумпцията, че лошите условия на задържане причиняват неимуществени вреди на задържания, както изисква практиката на ЕСПЧ (параграф 198); прилагане на разпоредбите на погасителната давност по начин, който не отчита продължаващата природа на поставянето в лоши условия (параграф 199).

Именно с приетите промени се цели преодоляване на тези недостатъци чрез въвеждането на специфично съдебно средство за лишени от свобода и задържани под стража за компенсиране на вреди в резултат на нарушение на забраната за изтезание, нечовешко или унижително отношение от страна на специализираните органи по изпълнение на наказанията, регламентирана изрично в новата редакция на [чл. 3 от ЗИНЗС](#). Тази забрана произтича пряко и от чл. 3 от ЕКЗПОСЧ, която по силата на [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) е част от вътрешното право и има предимство пред националното законодателство.

Разгледани на тази плоскост, предпоставките на специфичния иск за вреди по реда на [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС, настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на [чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС](#), оборима презумпция, че неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното.

Искът отново е осъдителен и с него се цели овъзмездяване на лишения от свобода вследствие на претърпени от него неимуществени вреди в резултат на нарушение на чл.3 от ЗИНЗС и отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение /чл. 3, ал. 1/, както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода"или"задържането под стража",изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ,храна,облекло,отопление,осветление,проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия,бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС. По силата на [чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС](#), искът по [чл. 284, ал. 1](#) се разглежда по реда на [Глава Е. от Административнопроцесуалния кодекс](#), а, ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. **В Определение № 189 от 8.01.2018 г. на ВАС по адм. д. № 10037/2017 г., III о., докладчик председателят В. П.** е посочено ,че органите по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са "специализираните органи по изпълнение на наказанията", но нито ЗИНЗС, нито друг закон, нито от мотивите към Законопроекта за приемане на [ЗИД на ЗИНЗС](#) (ДВ, бр. 13/2017 г.), когато е въведено понятието, се дава определение кои са "специализираните" органи по изпълнение на наказанията и каква е отликата в техните правомощия спрямо общите "органи по изпълнение на наказанията".[ЗИНЗС](#) определя единствено кои са органите по изпълнение на наказанията, каквито без претенция за изчерпателност са министърът на

правосъдието ([чл. 10](#)), главният директор на ГДИН ([чл. 13, ал. 2](#)), началникът на затвор ([чл. 15](#)), началникът на Областна служба "Изпълнение на наказанията" ([чл. 16а](#)) и началниците на пробационните служби и арести ([чл. 16](#)). Изпълнението на наказанията освен от установените органи се осъществява пряко и от служители в ГДИН и в териториалните ѝ служби. Техните функции и статут е реден в [глава IV от ЗИНЗС](#). Като се отчете, че забраната по [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е обща и спазването ѝ е пряко задължение, както за административните органи по изпълнение на наказанията, така и за длъжностите лице (служителите) към местата за лишаване от свобода, то съдът е приел, че под понятието "специализирани органи" от [част VII на ЗИНЗС](#) следва да се разбира всеки административен орган или длъжностно лице, чийто правомощия, служебни или трудови задължения са свързани пряко с изпълнението на наказанията и постигането на неговите цели, описани в [чл. 2 от ЗИНЗС](#). При така направеното тълкуване на понятието "специализирани органи" следва да се разтълкува и приложението на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), според който "искът (по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#)) се предявява ... срещу органите по [чл. 284, ал. 1](#), от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите". Буквалното тълкуване на нормата води до извод, че надлежен ответник по иска е конкретният административен орган или длъжностно лице, посочено в иска като причинител на вредите. Това разбиране, изведено при прочита на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), ВАС е определил като неудачно и неефективно законодателно решение, спрямо критериите на [чл. 13 от Конвенцията](#), което само по себе си е насочено именно към създаването на ефективен компенсаторен механизъм спрямо нарушенията по [чл. 3 от Конвенцията](#). Относно неефективността на нормата е достатъчно да се отбележи, че потенциалното осъждане на административен орган или длъжностно лице, би довело до абсолютно сигурна невъзможност за реалното овъзмездяване на причинените вреди на ищците с оглед понасянето на отговорността от физическите лица, изпълняващи съответната длъжност. От друга страна, е налице липса на ясна нормативна уредба за евентуалното пренасяне на отговорността за изплащане на обезщетенията от ответника по иска към Държавата като общо обективно отговорна за причинените вреди, съгласно [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), което пренасяне да гарантира лесен и бърз достъп на ищеца до привеждането на съдебното решение в изпълнение. Нормата на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар и въведена през 2017 г., е аналогична като ползвана законодателна техника спрямо нормата на [чл. 7 от ЗОДОВ](#) (ред. ДВ, бр. 60/1988 г.). От приемането на [чл. 7](#) през 1988 г. до сега, нормата предвижда, че "искът за обезщетение се предявява срещу органите по [чл. 1](#) и [2](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. По въпроса за пасивната процесуална легитимация по иски за обезщетение за вреди по [чл. 1](#) и [чл. 2 от ЗОДОВ](#) е налице значителна и последователна съдебна практика през последните години, като е достатъчно да се посочи, че с точка 6 от [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г.](#), ОСГК, бе решено, че "Отговорността на държавния орган е специфично проявление на принципа за отговорност на работодателя по [чл. 49 ЗЗД](#) в областта на [ЗОДВПГ](#) (сега ЗОДОВ) и тази отговорност е също гаранционно обезпечителна. По исковите за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. "С други думи, правилото на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#) за определяне на ответник по иска по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), следва да се тълкува, че искът се предявява срещу юридическото лице, с което длъжностното лице,

причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите или чиято дейност се възлага или обезпечава от името и за сметка на юридическото лице и така тълкуван [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар като по нов и специален закон спрямо общите процесуални правила, уредени в [глава XI на АПК](#) "Производства за обезщетения", напълно съвпада със смисъла на [чл. 205 от АПК](#), според който искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Последните, според правилото на [чл. 205 АПК](#) са юридическите лица, представлявани от органа (в случая от специализираните органи по изпълнение на наказанията), от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите..

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник- Главна Дирекция "Изпълнение на наказанията", която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото съгласно чл.12 от ЗИНЗС, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е юридическо лице към министъра на правосъдието със седалище С. и е на бюджетна издръжка. Затворите, поправителните домове и областните служби "Изпълнение на наказанията" са териториални служби на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията"/ чл.12, ал.23 от ЗИНЗС. По силата на чл.16 от ЗИНЗС, Областните служби "Изпълнение на наказанията" обединяват, ръководят и контролират дейността на пробационните служби и арестите.

Нещо повече дори, съгласно чл.8 от ППЗИНС прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", а съгласно чл.7, ал.1 ,б. „а“ от ППЗИНС, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" осъществява методическо ръководство и контрол по изпълнението на наказанията, наложени с влезли в сила съдебни актове, спазването на правата и задълженията на лишените от свобода; взаимодействието с органите на съдебната власт за привеждане в изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража, законосъобразността при прилагане на дисциплинарни мерки спрямо лишените от свобода, разпределението на времето на лишените от свобода, състоянието на жилищно-битовата база; настаняването и разпределението на новопостъпилите, работата на комисиите по [чл. 73 ЗИНЗС](#); освобождаването от местата за лишаване от свобода.

На следващо място, пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи- юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. ЗИНЗС е влязъл в сила на 01.06.2009 година и към момента. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. **От** приложените от страна на ищеца писмени доказателства и най- вече от уточненията на исковата молба е видно, че той претендира заплащане на обезщетение за неимуществени вреди вследствие на бездействие на ответника по

иска да осигури условия за пребиваване в следствения арест на бул. „ Г. М. Д. „ №42 в периода от 11.07.2018 година до 25.04.2019 година, когато е преведен в Затвора – [населено място]. Но по делото не се ангажираха доказателства ,които да доведат до извод, че ищецът е бил поставен в условия, които водят до нечовешко и унизително отношение.

На първо място, няма доказателства , че ищецът през посочения период , когато е бил в ареста на [улица]да е бил в килия, която е била пренаселена/ няма посочване на килия/, да му е доставяна некачествена храна, ниска хигиена, да не е имал място за раздвижване, достатъчно достъп до естествена светлина и чист въздух, няма и доказателства храната да е била в лошо качество, той да е бил настаняван с други болни, не се представиха доказателства, че в килията, в която е бил настанен ищецът да не е имало санитарен възел и постоянно течаща топла и студена вода , както и че е постоянно не е имало течаща вода, както и хлебарки и гризачи. Това са само негови твърдения, непотвърдени с доказателства, защото от приложеното становище на лист 42 от делото е видно , че че спалните помещения в ареста на [улица] са еднотипни като изградени и оборудвани с приблизителна площ от 16 кв. метра, оборудвани са с две двойни легла тип“ вишка“ за до 4 задържани лица, метална маса и столове, буферна решетка, отделяща прозорците от килията,8 броя метални шкафчета за съхранение на хранителни продукти и разрешени вещи от задържаните лица, отоплителен елемент от инсталацията за парно отопление, отделен с метална решетка, а посочените предмети са фиксирани неподвижно към пода , а решетките към стените и тавана на помещението, всяко арестно помещение разполага със собствена санитарен възел с непрекъснат достъп до течаща вода, с чешма, мивка и тоалетен блок, санитарният възел е отделен от останалата част на килията посредством масивна преградна стена с височина 1,2 метра и същият умишлено не закрива целия санитарен възел, а само такава част от него, която едновременно осигурява необходимото уединение на задържаното под стража лице, като същото се позволява за предприемане на действия от страна на администрацията при възникване на определени ситуации да реагират.

В съответствие с чл. 40,ал.1 от ЗИНЗС,наказанието лишаване от свобода се изпълнява чрез настаняване на осъдените в определени места за лишаване от свобода и подлагането им на поправително въздействие, а последното се осъществява чрез осигуряване на условия за поддържане на физическото и психическото здраве и за уважаване на човешкото достойнство на осъдените, реализиране на включените в съдържанието на наказанието ограничения, ограничаване на отрицателните последици от действието на присъдата и вредното влияние на средата на осъдените,осигуряване на условия за упражняване правата на осъдените, организиране на трудови, възпитателни, образователни, спортни и други дейности.От своя страна,места за изпълнение на наказанието лишаване от свобода са затворите. В затворите, поправителните домове и затворническите общежития се настаняват осъдени на лишаване от свобода с влязла в сила присъда, включително и доведените в изпълнение на разпореждане на прокурор по [чл. 340, ал. 5](#) и [чл. 354, ал. 7 от Наказателно-процесуалния кодекс](#). В съответствие с нормата на чл.43,ал.2 от ЗИНЗС, всяко място за лишаване от свобода трябва да разполага с необходимите жилищни, битови и други помещения за осъществяване на поправително въздействие, а арестите - за поддържане на физическото и психическото здраве и уважаване човешкото достойнство на задържаните лица. Минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м.Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" поддържа актуална база данни за капацитета на местата за лишаване от свобода, а количеството дневна светлина,

степената на изкуственото осветление, отопление и проветряване, достъпът до санитарни възли и течаща вода, както и минимумът обзавеждане на спалните помещения се определят с Правилника за прилагане на закона. В чл. 246, ал. 1 от ЗИНЗС, при разпределението обвиняемите и подсъдимите се настаняват отделно-мъжете от жените, непълнолетните от пълнолетните, лицата, които не са български граждани, от останалите. Обвиняемите и подсъдимите по едно и също дело не подлежат на задължително изолирано настаняване, освен ако има изрично мотивирано разпореждане на съответния прокурор или съд. В затворите обвиняемите и подсъдимите се настаняват в спални помещения отделно от осъдените, а обвиняемите и подсъдимите могат да бъдат премествани от един затвор в друг и от един арест в друг извън случаите по [чл. 241, ал. 4](#) само по разпореждане на наблюдаващия прокурор или по разпореждане на съответния съд само за извършването на действия по разследване и други процесуални действия. В чл. 21 от ППЗИНЗС (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2017 г.) е посочено, че спалните помещения се обзаведат с отделни легла за настаняване на лица, снабдени със спални принадлежности, шкафчета за лични вещи, маса, столове, осветителни и отоплителни тела, като се осигуряват условия за пряк достъп на дневна светлина и възможност за проветряване, а лишените от свобода са длъжни да спазват реда и хигиената в спалните помещения. За всяко спално помещение съответният инспектор по социални дейности и възпитателна работа определя отговорник, който изготвя месечен график за дежурства и следи за поддържането на реда и хигиената, съгласно алинея четвърта на същия текст-) (Нова - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), във всяка затворническа група се обособяват спални помещения за настаняване на непушачи. От своя страна, в чл. 25 от ППЗИНЗС е посочено, че основанията за настаняване в местата за лишаване от свобода са - приведени в изпълнение по съответния ред съдебни актове с наложено наказание лишаване от свобода или за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#). Същите се съпровождат с информация за датата и обстоятелствата при задържането на лицето, както и със справка за съдимост. Съгласно нормата на чл. 42, ал. 2 от ЗИНЗС, арестите са места за лишаване от свобода за настаняване на лица, задържани по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#), като лицата по ал. 2 могат да се настаняват в затворите, поправителните домове и затворническите общежития от закрит тип по реда, предвиден в този закон. В съответствие с нормата на чл. 43, ал. 2 от ЗИНЗС, всяко място за лишаване от свобода трябва да разполага с необходимите жилищни, битови и други помещения за осъществяване на поправително въздействие, а арестите - за поддържане на физическото и психическото здраве и уважаване човешкото достойнство на задържаните лица. Минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м. Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" поддържа актуална база данни за капацитета на местата за лишаване от свобода, а количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление, отопление и проветряване, достъпът до санитарни възли и течаща вода, както и минимумът обзавеждане на спалните помещения се определят с Правилника за прилагане на закона. Правата на осъдените са визирани в нормата на чл. 86 от ЗИНЗС - престой на открито не по-малко от един час на ден, свиждания не по-малко от два пъти месечно, кореспонденция, парични суми за задоволяване на лични нужди, телефонна връзка по ред и начин, определени от Главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Съгласно нормата на чл. 240 от ЗИНЗС, доколкото в тази част не се предвижда друго, разпоредбите относно осъдените на лишаване от свобода се прилагат и по отношение на обвиняемите и подсъдимите с мярка за

неотклонение задържане под стража. Лицата с мярка за неотклонение задържане под стража се настаняват в ареста, в района на който се осъществява досъдебното производство или се разглежда делото. В арестите се настаняват и осъдените на лишаване от свобода, преведени по разпореждане на съда или прокурора за явяване по съдебни дела, за участие в действия по разследването и други процесуални действия или осъдените с взета мярка за неотклонение задържане под стража като обвиняеми и подсъдимите за други престъпления, задържаните лица, обявени за национално издирване, задържаните от прокурора по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#). В арестите могат да бъдат настанени и етапно конвоирани лица, когато в съответното поделение на Министерството на вътрешните работи няма условия за това, а когато лицата с мярка за неотклонение задържане под стража не могат да бъдат настанени по реда на ал. 1, по мотивирано предложение на Началника на Областната служба "Изпълнение на наказанията" или на Началника на арестите в съответната териториална служба могат да бъдат настанени с разпореждане на съответния съд в друг арест, който е най-близо до района на досъдебното производство или делото, съобразно съществуващите възможности. В чл. 246, ал. 1 от ЗИНЗС, при разпределението обвиняемите и подсъдимите се настаняват отделно - мъжете от жените, непълнолетните от пълнолетните, лицата, които не са български граждани, от останалите. Обвиняемите и подсъдимите по едно и също дело не подлежат на задължително изолирано настаняване, освен ако има изрично мотивирано разпореждане на съответния прокурор или съд. В затворите обвиняемите и подсъдимите се настаняват в спални помещения отделно от осъдените, а обвиняемите и подсъдимите могат да бъдат премествани от един затвор в друг и от един арест в друг извън случаите по [чл. 241, ал. 4](#) само по разпореждане на наблюдаващия прокурор или по разпореждане на съответния съд само за извършването на действия по разследване и други процесуални действия. Съгласно чл. 20 от ППЗИНЗС, за всеки затвор се определя максималният брой лишени от свобода, които могат да бъдат настанени, съгласно разполагаемата жилищна площ, а в спалните помещения се осигурява пряк достъп на дневна светлина и възможност за естествено проветряване. Количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление, отопление и проветряване се определят в зависимост от изискванията на съответните стандарти за обществени сгради. На лишените от свобода се осигурява постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода. В заведенията от закрит тип и арестите в затворите ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения.

В чл. 21 от ППЗИНЗС (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), е посочено, че спалните помещения се обзавеждат с отделни легла за настанените лица, снабдени със спални принадлежности, шкафчета за лични вещи, маса, столове, осветителни и отоплителни тела, като се осигуряват условия за пряк достъп на дневна светлина и възможност за проветряване, а лишените от свобода са длъжни да спазват реда и хигиената в спалните помещения. За всяко спално помещение съответният инспектор по социални дейности и възпитателна работа определя отговорник, който изготвя месечен график за дежурства и следи за поддържането на реда и хигиената, съгласно алинея четвърта на същия текст-) (Нова - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), във всяка затворническа група се обособяват спални помещения за настаняване на непушачи. В алинея шеста, (Нова - ДВ, бр. 14 от 2017 г.) е предоставено право на лишените от свобода се създават условия за къпане не по-малко от два пъти седмично и за изпиране на дрехите, спалното и личното бельо. От своя страна, в чл. 25 от ППЗИНЗС е посочено, че основанията за настаняване в местата за лишаване от свобода са приведени в изпълнение по съответния ред съдебни актове с наложено наказание лишаване от свобода или за вземане на мярка за неотклонение задържане под

стража по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#). Същите се съпровождат с информация за датата и обстоятелствата при задържането на лицето, както и със справка за съдимост. В съответствие с алинея втора, (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), престоят на открито се провежда под надзора на служители от надзорно-охранителния състав на специално определени места в затвора, поправителния дом или затворническото общежитие, като по възможност същите предлагат защита при лошо време. По време на престоя на открито администрацията на затвора осигурява подходящи условия - съоръжения, екипировка и организирани дейности, насърчаващи поддържането на добро физическо здраве. На лишените от свобода по време на престой на открито се разрешава да се обединяват за участието им във физически упражнения или спортни игри.

От събраните доказателства, неоспорени от страните е видно, че ищецът е пребивавал в ареста на [улица] от 11.07.2018 година до 25.04.2019 година, когато е преведен в Затвора в [населено място]. Не се доказва обаче, че килията, в която е бил настанен е имало лоша хигиена, липса на течаща вода в килията, вследствие на което ищецът да е бил в невъзможност да поддържа лична хигиена. В нормата на [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е регламентирано, че осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отнасяне, като в ал. 2 в три точки са посочени съставите на изтезания, жестоко или нечовешко отношение. Тази забрана е във връзка със забраната за мъчение или нечовешко отнасяне, установена в [чл. 29, ал. 1 от Конституцията](#), както и със забраната за изтезания, установена в чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Следва да бъде посочено, че нееднократно ЕСПЧ е посочвал в решенията си, че в общия случай присъдите и тяхното изпълнение не попадат в хипотезите на чл. 3 от Конвенцията, стига неудобствата и страданията, с които те обикновено са съпроводени да не надминават необходимото за изпълнението им. В решенията си ЕСПЧ подчертава, че приложението на чл. 3 от Конвенцията изисква засягането да води до унижение, което надминава това, което обикновено съпътства наказанието лишаване от свобода. (т. 111 от решението по делото Н. срещу България; т. 134 от решение по делото М. срещу България; т. 45 от решението по делото Т. Т. срещу България).

В конкретния случай, от събраните по делото доказателства-писмени, не може да се установи, че условията в следствения арест на [улица] в [населено място] са неблагоприятни и че освен пряко водещи до унижително и недостойно отношение към него, са довели и до заплахата за неговото здраве поради липса на осъществени елементарни хигиенни стандарти, нито се доказва, че тези условия са в разрез с всякакви нормални етични стандарти и човешко отнасяне. Не се доказва незаконосъобразно бездействие от страна на служителите на ответника. Вярно е, че органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изтърпяване на наложено с присъда наказание или при изпълнение на мярка за неотклонение - задържане под стража са длъжни да осигуряват на осъдените лица и на задържаните под стража такива условия, които да не създават предпоставки за увреждане на физическото и психическото им здраве, нито на човешкото им достойнство, но не се доказва нарушение на разпоредбите на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и [чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Република България](#), според която никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, нечовечно или унижаващо отношение. Конвенцията е ратифицирана от Република България и на основание [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) има пряко действие и съставлява част от вътрешното право. Спазването на принципите на [чл. 3 КЗПЧОС](#) в исковия период представлява

задължение, пряко произтичащо от закон. Напротив от приложеното Становище на лист 42 от делото е видно, че спалните помещения в ареста на бул. Г. М. Д. „№42 са еднотипни като изграждане и оборудване и са с приблизителна площ от 16,5 кв. метра, оборудвани са с две двойни легла тип „вишка“ за до 4 задържани лица, метална маса и столове, буферна решетка, отделяща прозорците от килията, 8 броя метални шкафчета за съхранение на хранителни продукти и разрешение вещи от задържаните лица и отоплителен елемент от инсталацията за парно отопление, отделен с метална решетка, като тези предмети са фиксирани трайно към пода, а решетките към стените и тавана на помещението и съгласно нормата на чл.43, ал.4 от ЗИНЗС касаеща минималната жилищна площ от 4 кв. метра за всяко задържано лице в същата площ няма изискване за изваждане на площта на мебелировката. Наред с това, от Становището е видно, че всяка арестно помещение разполага със собствен санитарен възел с непрекъснат достъп до течаща вода, с чешма, мивка и тоалетен блок, а санитарният възел е отделен от останалата част от килията посредством масивна преградна стена с височина 1,2 метра, като по този начин е спазена разпоредбата на чл.20, ал.2 от ППЗИНС за осигуряване на постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода, а в ареста на [улица] ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения, като в следствия арест ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения/ аргумент от нормата на чл.20, ал.2 от ППЗИНС. Установено е, че в арестите при Областна служба“ Изпълнение на наказанията“ – С. съгласно сключен Договор с ГД“ИН“ външна фирма извършва дезинфекция, дезинсекция, дератизация регулярно, а при необходимост незабавно, за което се издават необходимите протоколи, / които са приложени към становището, от които е видно, че редовно са осъществявани действия по отношение на борбата с вредителите от страна на администрацията на ареста през целия исков период, което опровергава твърденията на ищеца, че в спалните помещения няма условия за хигиена. Неподкрепено с доказателства е и твърдението на ищеца, че в помещението, в което е бил настанен ищецът не е имало дневна светлина и чист въздух, защото от доказателствата по делото е видно, че над всеки санитарен възел има изградена вентилационна система за циркулация на свеж въздух по естествен път, а спалните помещения са оборудвани с два броя открити прозорци, които са част от PVC дограма, като от северната страна има възможност за отварянето на единия прозорец, а от южната страна на ареста се отварят и двата прозорца, налице е и изкуствено осветление- броя крушки. Неподкрепено с доказателства е и твърдението на ищеца, че храната е била с лошо качество, няма и доказателства, че през процесния период, през който е бил в ареста ищецът да е бил настаняван с други болни.

Недоказано е твърдението на ищеца, че след преместването му в Затвора – [населено място] същият е бил настанен в килия, която е била пренаселена, защото от доказателствата по делото, в това число и от заключението на вещното лице К., изготвило съдебно-техническата експертиза, неоспорено от страните, което настоящата съдебна инстанция намира за обективно и компетентно изготвено е видно, че ищецът е пребивавал в три помещения в от група I- килии №16,12 и 30 и в килия 1А на група 8 и килия 1 на група 6 на Затвора- [населено място], като килиите от група 1 са идентични по площ, разпределение, обслужване и оборудване, предназначени са за един или двама лишени от свобода, обзавеждането е трайно прикрепено, шкафовете са монтирани на линията на двуетажното легло, при което пространството зад тях е около 0,7-0,8 кв. метра и остава трудно достъпно, но е възможно да се използва за багаж, дограмата е с уплътнения и функционира, отваря се горната част на прозорците с уплътнения и

функционира, тоалетните са тип клекало в обособени и леко задигнати от пода площи по 0,8-0,9 кв. метра, над вратите са намира отвор с решетка и плътна врата за проветряване, осветлението е луминисцентно, стените са на латекс, килиите в група 6 и 8 са по-големи и в тях мебелите не са трайно прикрепени към подовите и стените, а от представените доказателства е видно, че редовно е извършвана дезинфекция на помещенията от външна фирма. Но от доказателствата по делото, както и от показанията на свидетеля Б. е видно, че от настаняването му в Затвора в [населено място] и година и половина след това ищецът е бил настанен сам в килия, при което твърдението, че същият е бил настанен в килия, която е била пренаселена е неподкрепено с доказателства. Не се доказва и твърдението на ищеца, че Администрацията на Затвора не е полагала усилия да се пребори с вредителите в килията му, защото е доказано периодично обезпаразитяване на килията от вредители. Нещо повече дори от показанията на свидетел Б. се установи, че няма пречка и самите настанени в Затвора да поискат да им бъде разрешено да закупят препарати за дезинфекция, но не знае дали ищецът е искал да му бъде разрешено да използва препарати за дезинфекция и дезинсекция, не е влизал в килията на ищеца, защото той бил изолиран, но понякога му се е оплаквал от условията, от вредители, но като отговорник на групата, той знае, че редовно се извършва дезинфекция на помещенията от външна фирма и оплакванията на ищеца били такива, каквито са на всички, които се намират в затвора. На тази плоскост, твърденията на ищеца, че килията му е била пренаселена влиза в остро противоречие както със събраните доказателства, така и със самото му твърдение, че непрекъснато е изолиран и е бил самостоятелно в килия. Обстоятелството, че е бил настанен в постоянно заключена килия не води до извод, че той е поставен в такава без основание, защото съгласно чл. 248, ал. 1 от ЗИНЗС в затворите обвиняемите и подсъдимите се държат в постоянно заключени помещения без право на участие в колективни мероприятия, когато са обвинени за престъпления, за които се предвижда наказание лишаване от свобода над 15 години или доживотен затвор или г.) грубо или системно нарушават установения ред, с което застрашават сигурността в затвора. В случаите по ал. 1 настаняването се извършва с писмена заповед на началника на затвора. Копие от заповедта се изпраща на прокурора, упражняващ надзор за законност. Разпоредбите на ал. 1 и 2 се прилагат и в арестите. Заповедта по ал. 2 се издава от началника на ареста. Заповедите по ал. 2 и 3 подлежат на обжалване пред районния съд по местонахождението на затвора или ареста при условията и по реда на **чл. 111**. От доказателствата по делото е установено, че ищецът е бил настанен в постоянно заключено помещение със Заповед от 03.05.2019 година на Началник на Затвора- гр С., но липсват доказателства тази заповед да е обжалвана от него и да е отменена и въпреки отмяната да е продължил да бъде поставен в такова помещение. Не се представиха доказателства, че той е бил настанен в това помещение без да са налице основания за това. Наред с това недоказано е твърдението на ищеца, че е воден само по един час на каре и по този начин не му е осигурено право да се раздвижва, защото няма доказателства на ищеца да не е предоставено право да излиза на открито и то за по-малко от един час на ден, което да е в нарушение на нормата на чл. 86 от ЗИНЗС, сочеща че лишените от свобода имат право на престой на открито не по-малко от един час на ден, като и в исковата си молба ищецът твърди именно това. Не се доказва, че в периода от настаняването му в Затвора в [населено място] до 03.12.2019 година същият да е стоял на отворен прозорец и да му е било студено.

От всичко изложено дотук, настоящият съдебен състав намира, че не се доказва по никакъв начин незаконосъобразни бездействия на администрацията на О. и на

Затвора – [населено място] ,които да са довели до преживяване на болки и страдания у ищеца и които болки и страдания следва да бъдат репарирани. Не се доказва, че престоят му в Ареста и в Затвора – [населено място] да е причинил страдание и унижение на достойнството и то поради лоши условия. Следва да бъде посочено, че съгласно чл. 5 Всеобщата декларация за правата на човека “Никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на жестоко, нечовешко унижително третиране.

В приетата от ОС на О. през 1975 година Декларация за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, както в приетата през 1984 година Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унижително отнасяне или наказание, се приема, че терминът “изтезание” означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него сведения или признания, за да бъде наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е заподозряно, или, за да бъдат сплашвани или принуждавани, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или е тяхно подстрекателство или явно, или мълчаливо съгласие. Независимо, че няма все още общоприето определение на понятието “жестоко, нечовешко или унижително отношение”, съгласно чл. 1, ал. 2 на Декларацията от 1975 г. “Изтезание представлява усложнена умишлена форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание”. На практика за елементи на това отношение се приемат следните форми на физическо отнасяне: незаконосъобразни разпити, придружени с физическо насилие; кастрирането; осакатяване на женските полови органи; задържане в килии без осветление; недостатъчно храна или насилствено хранене; подлагане на биомедицински експерименти или даването на наркотици на задържани и затворници и др. В приетите под егидата на О. през 1993 година Виенска декларация и програма за действие се приема, че изтезанията, чиито последици са унищожаването на човешкото достойнство и разрушаване на възможностите на жертвите да продължат живота и дейността си, са едно от най-отвратителните нарушения на правата на човека. Съгласно Конвенцията против изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне, приета от Общото събрание на О. на 10 декември 1984 год. и ратифицирана у нас с Указ 3384 на Държавния съвет на НРБ на 9 октомври 1986 година,

терминът изтезание означава всяко действие, с което умишлено се причинява болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило, или в извършването на което е заподозряно, или да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е дискриминация, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или от друго официално действащо лице, или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които се причиняват единствено от законни санкции и които са присъщи за тези санкции или настъпват случайно от тях. Друго разпространено определение е прието в Токийската декларация на Световната Медицинска Асоциация от 1975 год. Според нея изтезанието е съзнателно, систематично или без определена последователност причиняване на физическо или душевно страдание, от едно или повече лица, действащи самостоятелно или по заповед на овластено лице, целящо да принуди друго лице да съобщи информация, да направи признание или с някаква друга цел. „Други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно

физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъщи на тези санкции или настъпват случайно при тях.

Основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена с наложеното им наказание. Не се доказва ищецът да е поставен в неблагоприятни условия по смисъла на [чл. 3 от ЗИНЗС](#), което само по себе си да представлява третиране способно да породи у него емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство, каквито той твърди. Не се доказва и нарушение на нормата на чл.3 от ЗИНЗС сочеща, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. По аргумент от нормата на чл.3,ал.2 от ЗИНЗС,за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С оглед на всичко изложено дотук, настоящият съдебен състав намира, че не са налице елементи от фактическия състав на чл.284 от ЗИНЗС- бездействие на длъжностните лица на ответника по иска да осигурят нормални условия за пребиваване в Ареста и в Затвора- в [населено място] през посочения в исковата молба период, вследствие на това бездействие за ищеца да е настъпила вреда-неимуществена, която да е пряка и непосредствена последица от това бездействие, и която вреда следва да бъде репарирана. Вредата не е пряка и непосредствена последица от бездействието на длъжностни лица на ответника и не се намира в причинна връзка с него. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат/. Не се доказва и наличие на причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и твърдените вреди. Незаконосъобразно действие, респективно незаконосъобразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод административна дейност могат да бъдат само – фактическо/ материално действие/ ,което се предприема без правно основание- нормативен или административен акт, бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закона, бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на фактически действия в противоречие с предписано от императивна норма задължение и бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на служебно или трудово правоотношение в държавна или общинска администрация. Преценката за наличието на бездействие следва да бъде направена след анализ на нормативно установеното задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими

фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактни, а конкретно регламентирани в Конституцията, в законовите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да са отграничени, когато тяхното изпълнение влече последиците на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ/ респективно по чл.284 от ЗИНЗС/. Незаконнообразното действие по смисъла на чл.1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правно действие, защото юридическото действие трябва предварително да бъде отменено като административен акт, **за да е допустимо сезирането на съда с посоченото основание чл.1 от ЗОДОВ и чл.284 от ЗИНЗС.**

По иска за заплащане на законната лихва от датата на преустановяване на незаконнообразното бездействие- 11.07.2018 година до 17.06.2020 година.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане, и предвид неоснователност на исковата претенция за заплащане на обезщетение то и искът за заплащане на законната лихва е неоснователен.

С оглед изхода на спора, претенцията на ищеца за заплащане на разноски е неоснователна и не подлежи на уважаване.

Следва да бъде посочено, че крайният момент, в който може да бъде заявено присъждането на разноски е устните състезания- аргумент от разпоредбата на чл.80, ал.1 от ГПК, приложим по силата на препращащата норма на чл.144 АПК-/Страната, която е поискала присъждане на разноски, представя на съда списък на разноските най-късно до приключване на последното заседание в съответната инстанция. В противен случай тя няма право да иска изменение на решението в частта му за разноските. Денят на устните състезания е крайният момент, в който страната може да поиска присъждане на разноски, а не в по-късен момент. Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски. Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най-голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия. От своя страна, по правило ищецът и ответникът имат право да претендират разноските, които са направили в процеса. Отговорността да бъдат понесени направените разноски е обвързано преди всичко с изхода на съдебния спор за съответната страна в процеса. Отговорността за разноските почива на установеното в чл.3 от ГПК изискване за добросъвестно упражняване на процесуални права и следва да бъде възприемано като отговорност за вреди от неоснователни процесуални действия. Отговорността за разноски е определена от допълнителни изисквания- съдът да бъде изрично сезиран с искане в тази насока, искането да бъде подкрепено с доказателства за действително направени разноски и трето да бъде предявен списък с разноските/ като по отношение на последния, ВАС е на различно становище от страна на ВКС и непредставянето на списък с разноските, не води до неприсъждане на такива в полза на страната, която има право на разноски.

В съответствие с разпоредбата на чл 286, ал.2 от ЗИНЗС, когато искът се

отхвърли изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло обстоятелството, че искът е отхвърлен изцяло. По силата на алинея трета на чл.286 от ЗИНЗС, когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, когато е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Тъй като нормата на чл.286 от ЗИНЗС е специална и в нея не съществува празнота, както и с оглед практиката на ЕСПЧ, настоящият съдебен състав намира, че претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователна и не подлежи на уважаване. Ищецът следва да бъде осъден да заплати по сметката на АССГ сумата от 590 лева- заплатен депозит за вещо лице и възнаграждение за преводач.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.284 и сл. от ЗИНЗС, Административен съд С.-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА С. Г. Р. – настанен в Затвор- [населено място] срещу ГД“ ИН“ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 11.07.2018 година до 17.06.2020 година, ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 11.07.2018 година/ когато е преместен в Затвора- [населено място] до 17.06.2020 година, вследствие на лошите условия в Затвора в [населено място] и в Следствения арест на [улица], №42.

ОСЪЖДА С. Г. Р. ДА ЗАПЛАТИ ПО СМЕТКАТА НА АССГ СУМАТА ОТ 590 ЛЕВА- ДЕПОЗИТ ЗА ВЕЩО ЛИЦЕ И ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ ЗА ПРЕВОДАЧ.

ОТХВЪРЛЯ ИСКАНЕТО НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ГР.С. ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ТРИЧЛЕНЕН СЪСТАВ НА АСГГ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.285,ал.2 от ЗИНЗС.

СЪДИЯ: